Monitor Sociaal Domein

April 2023

Inhoud

Inleiding 3

Wmo 4

1.1 Financiën 4

1.2 Lasten op productcategorie 5

1.3 Cliëntaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom) 5

1.3.1 Overzichtstabel aantal indicaties in zorg 5

1.3.2 Aantal cliënten in zorg per maand 6

1.3.3 Instroom cliënten 6

1.3.4 Uitstroom cliënten 7

Jeugd 8

2.1 Financiën 8

2.2.1 Lasten op productcategorie 9

2.2.2 Lasten per type verwijzer 9

2.3 Cliëntenaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom) 10

2.3.1 Aantal cliënten in zorg per maand 10

2.3.2 Instroom cliënten 10

2.3.3 Instroom cliënten per verwijzer 11

2.3.4 Uitstroom cliënten 11

Participatie 12

3.1 Financiën 12

3.2 Inkomen 12

3.2.1 Aantal uitkeringen 12

3.2.2 Demografische kenmerken 13

3.2.3 Looptijd uitkeringen 13

3.2.4 Bijzondere bijstand 13

3.3 Baanafspraak banen (BAB) 14

Sociale basis 15

4.1 Vrijwilligers 15

4.2 Mantelzorg 15

4.3 Jeugd en jongerenwerk 16

4.4 Samenlevingsopbouw 17

4.5 Ouderen 17

Inleiding

Voor u ligt de eerste Monitor Sociaal Domein van 2023. In deze monitor geven wij u informatie over de ontwikkeling van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, de Participatiewet en de ontwikkeling van de Sociale Basis. De monitor wordt 2 keer per jaar opgeleverd aan college en raad.

Algemene beeld en leeswijzer

De monitor richt zich op het weergeven van de stand van zaken tot en met maart 2023. Daarnaast is er in de meeste gevallen een vergelijking mogelijk met de jaren 2021 en 2022.

De monitor kent 4 hoofdstukken. Wmo, Jeugd, Participatie en Sociale Basis. De hoofdstukken Wmo en Jeugd zijn op eenzelfde manier opgebouwd. In deze hoofdstukken wordt allereerst de financiën besproken en vervolgens de cliëntaantallen. In het hoofdstuk Participatie staat de betrouwbare informatie die op dit moment uit het systeem kan worden gehaald. Voor de sociale basis is een kwalitatieve toelichting geschreven.

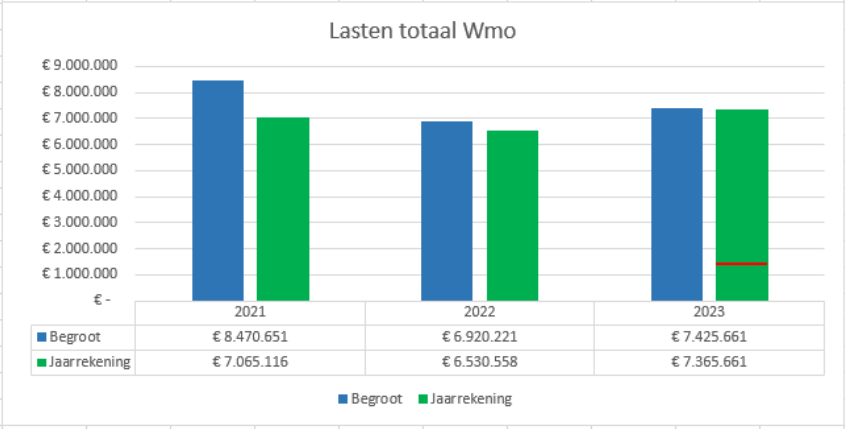
Om te kunnen voldoen aan de eisen die gelden omtrent AVG zijn in de overzichtstabellen die in de monitor zijn weergeven de cliëntaantallen onder de 10 weergegeven als <10. Voor het vaststellen van alle data is peildatum 1 april 2023 gehanteerd tenzij anders wordt vermeld.

Wmo

1.1 Financiën

In grafiek 1 worden de totale lasten Wmo uit de jaarrekening afgezet tegen de definitieve begroting van het desbetreffende jaar. De begroting 2023 is exclusief wijzigingen in de voorjaarsnota. De totale lasten voor 2023 zijn gebaseerd op een prognose en niet op de jaarrekening.

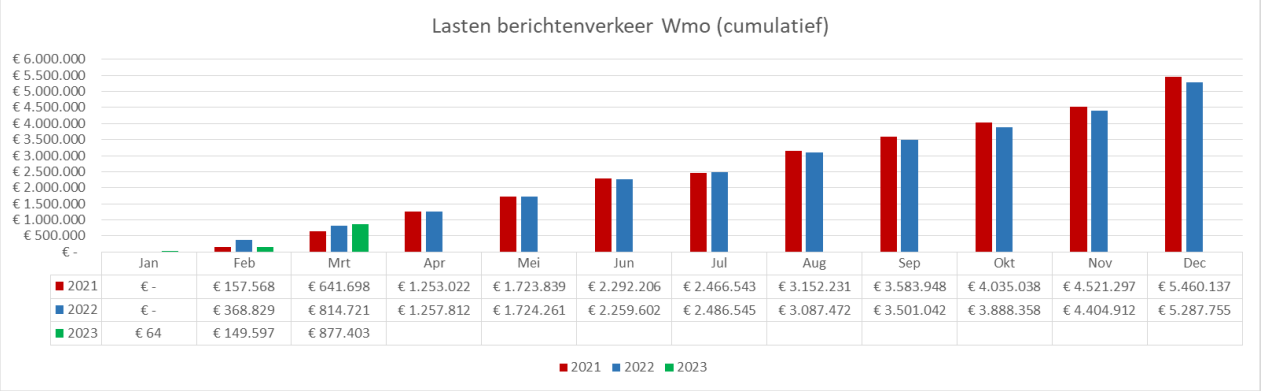
Grafiek 1: Lasten totaal Wmo

Op het moment van het opstellen van de monitor is er tot en met maart € 1.335.320 aan lasten geboekt (zie rode lijn 2023). Op basis van de huidige inzichten verwachten we voor heel 2023 ongeveer € 7.365.000 aan totale lasten voor de Wmo. Vanwege indexatie van de tarieven wordt op diverse Wmo producten een nadeel verwacht van € 290.000 ten opzichte van de huidige begroting. Op Beschermd Wonen wordt een voordeel van € 350.000 verwacht ten opzichte van de huidige begroting. Per saldo wordt een positief resultaat verwacht van € 60.000 ten opzichte van de huidige begroting.

In grafiek 2 zijn uitsluitend de lasten Wmo opgenomen die gedeclareerd zijn door zorgaanbieders via het berichtenverkeer. Het berichtenverkeer maakt jaarlijks ongeveer 80% uit van de totale lasten Wmo. Het is niet mogelijk om deze lasten te vergelijken met de gehele begroting Wmo.

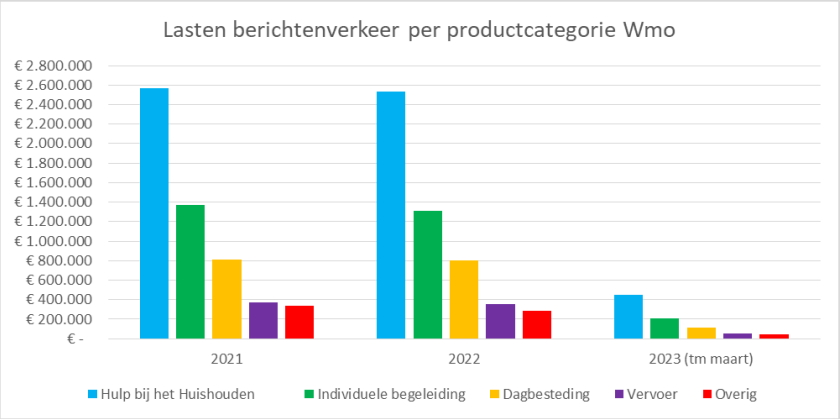
Grafiek 2: Lasten berichtenverkeer Wmo

1.2 Lasten op productcategorie

In grafiek 3 zijn uitsluitend de lasten Wmo opgenomen die gedeclareerd zijn door zorgaanbieders via het berichtenverkeer. De lasten zijn uitgesplitst naar verschillende productcategorieën.

Grafiek 3: Lasten berichtenverkeer per productcategorie Wmo

1.3 Cliëntaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom)

1.3.1 Overzichtstabel aantal indicaties in zorg

In tabel 1 is het aantal indicaties weergegeven per productcategorie met als peildatum de maanden maart en november. Vanaf 2022 wordt de maand juli weergegeven als peildatum in plaats van november. Iemand kan tegelijkertijd meerdere Wmo producten naast elkaar hebben, deze persoon telt dan bij elke categorie mee.

Niet alle Wmo-producten zijn in tabel 1 weergegeven. Beschermd wonen, maatschappelijke- en vrouwenopvang, hulpmiddelen en woningaanpassingen zijn hier niet in meegenomen.

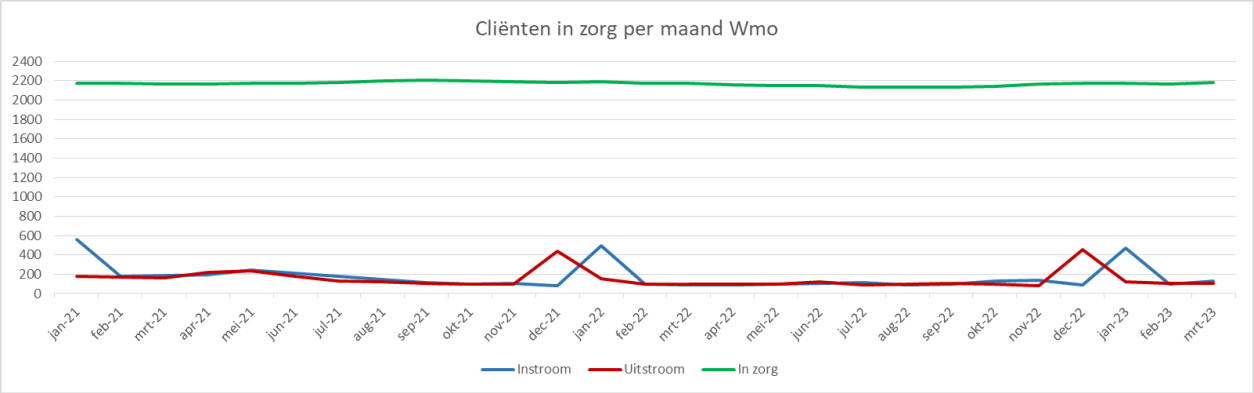
Tabel 1: Aantal indicaties Wmo

	2021		2022		2023	
Aantal cliënten	**Mrt**	**Nov**	**Mrt**	**Jul**	**Mrt**	**Jul**
Huishoudelijke hulp	744	752	743	771	769	
IB Basis	234	221	216	225	190	
IB Plus	44	45	39	49	50	
Kortdurend verblijf	<10	<10	<10	<10	<10	
Activerende groepsbegeleiding	<10	<10	<10	10	10	
Arbeidsmatige groepsbegeleiding	<10	<10	<10	11	11	
Dagbesteding	97	95	93	102	91	
Dagbesteding plus	13	15	13	12	12	
Vervoer	539	535	526	547	517	

1.3.2 Aantal cliënten in zorg per maand

In grafiek 4 is het aantal cliënten in zorg vanaf januari 2021 tot en met maart 2023 weergegeven. De instroom (*blauwe lijn*) en de uitstroom (*rode lijn*) zijn afgezet tegen het aantal cliënten dat in die maand in zorg zit (*groene lijn*). We zien dat pieken in instroom en uitstroom respectievelijk aan het begin en aan het eind van het jaar zitten. Dit heeft administratieve redenen.

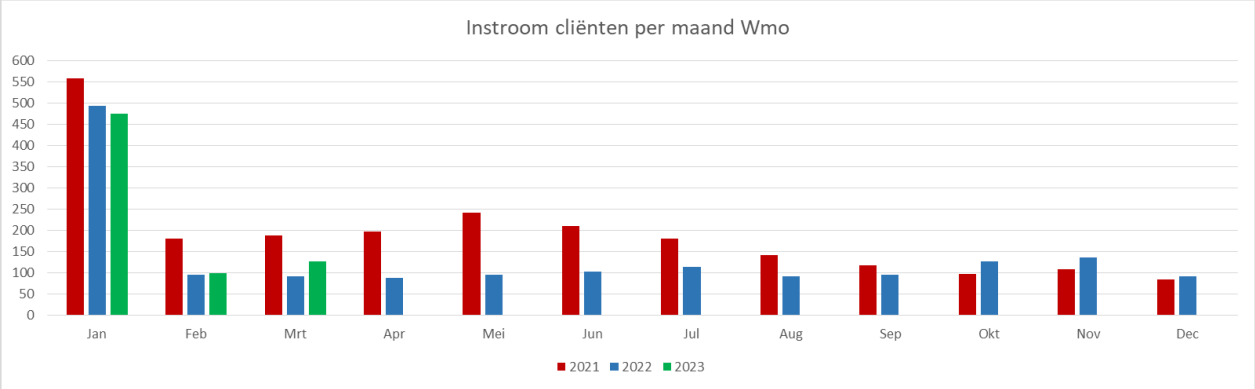
Grafiek 4: Cliënten in zorg per maand Wmo

1.3.3 Instroom cliënten

Grafiek 5 geeft de instroom van het aantal cliënten per maand weer vanaf januari 2021 tot en met maart 2023. De hoge instroomcijfers van de maand januari zijn vertekend doordat de herindicaties ook meetellen als instroom van nieuwe cliënten.

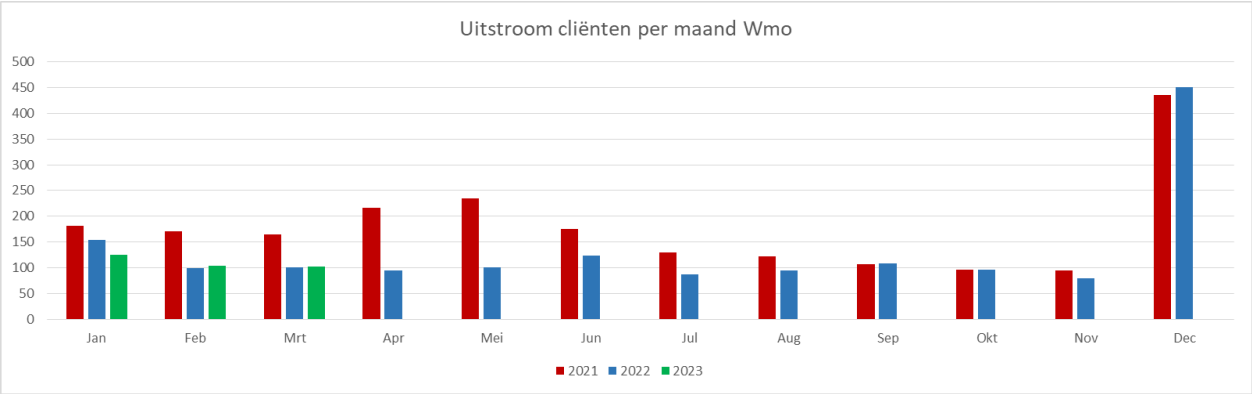
Grafiek 5: Instroom cliënten per maand Wmo

1.3.4 Uitstroom cliënten

Grafiek 6 geeft de uitstroom van het aantal cliënten per maand weer vanaf januari 2021 tot en met maart 2023. De hoge uitstroomcijfers van de maand december geven een vertekend beeld doordat herindicaties ook meetellen als uitstroom van cliënten.

Grafiek 6: Uitstroom cliënten per maand Wmo

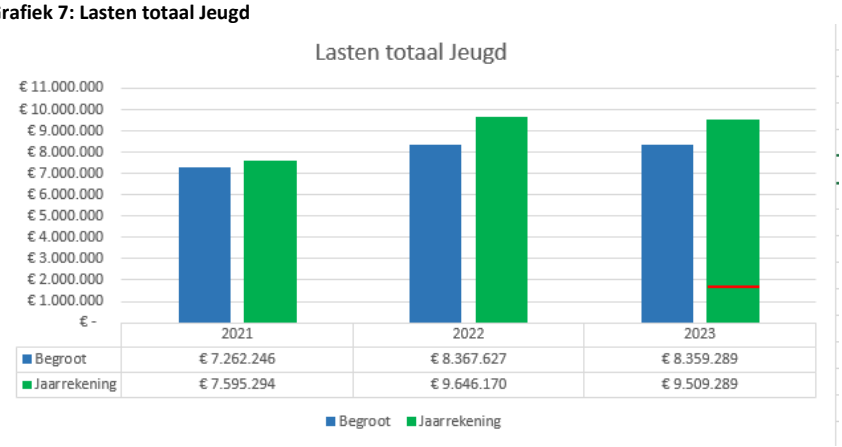

Jeugd

2.1 Financiën

In grafiek 7 worden de totale lasten Jeugd uit de jaarrekening afgezet tegen de definitieve begroting van het desbetreffende jaar. De begroting 2023 is exclusief wijzigingen in de voorjaarsnota. De totale lasten voor 2023 zijn gebaseerd op een prognose en niet op de jaarrekening.

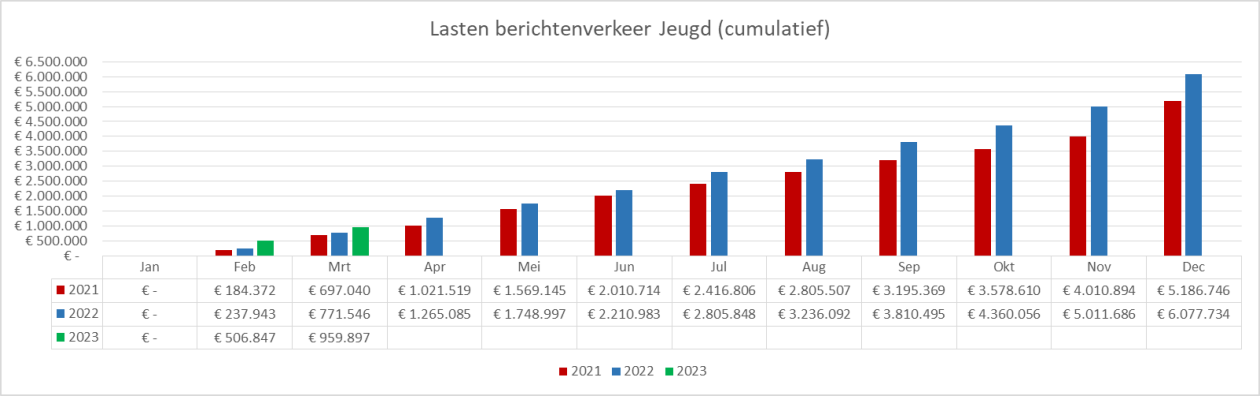
Grafiek 7: Lasten totaal Jeugd

Op het moment van opstellen van de monitor is er tot en met maart € 1.680.852 aan lasten geboekt (zie rode lijn 2023). Op basis van de huidige inzichten verwachten we voor heel 2023 ongeveer € 9.509.000 aan lasten voor de Jeugd. Op jeugd resultaat gestuurde inkoop wordt een nadeel verwacht van € 1.200.000 ten opzichte van de huidige begroting. Op PGB Jeugd wordt een voordeel van € 50.000 verwacht ten opzichte van de huidige begroting. Per saldo wordt een negatief resultaat verwacht van € 1.150.000.

In grafiek 8 zijn uitsluitend de lasten Jeugd opgenomen die gedeclareerd zijn door zorgaanbieders via het berichtenverkeer. Het berichtenverkeer maakt jaarlijks ongeveer 65% uit van de totale lasten Jeugd. Het is niet mogelijk om deze lasten te vergelijken met de gehele begroting Jeugd.

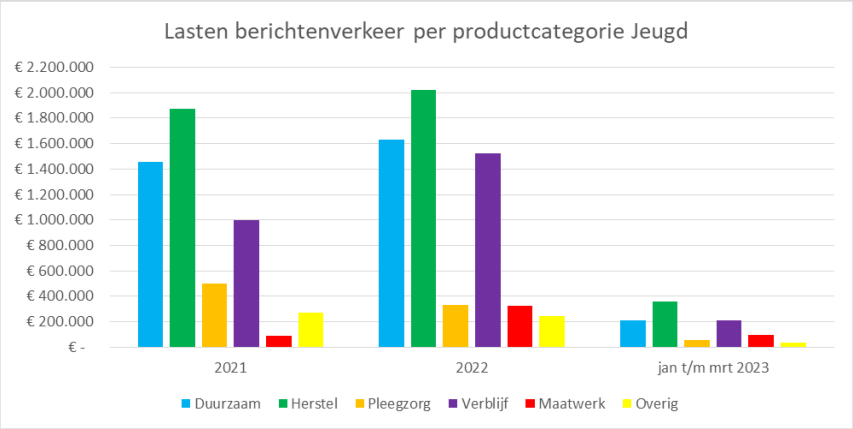
Grafiek 8: Lasten berichtenverkeer Jeugd

2.2.1 Lasten op productcategorie

In grafiek 9 zijn uitsluitend de lasten Jeugd opgenomen die gedeclareerd zijn door zorgaanbieders via het berichtenverkeer. Deze lasten zijn uitgesplitst naar verschillende productcategorieën.

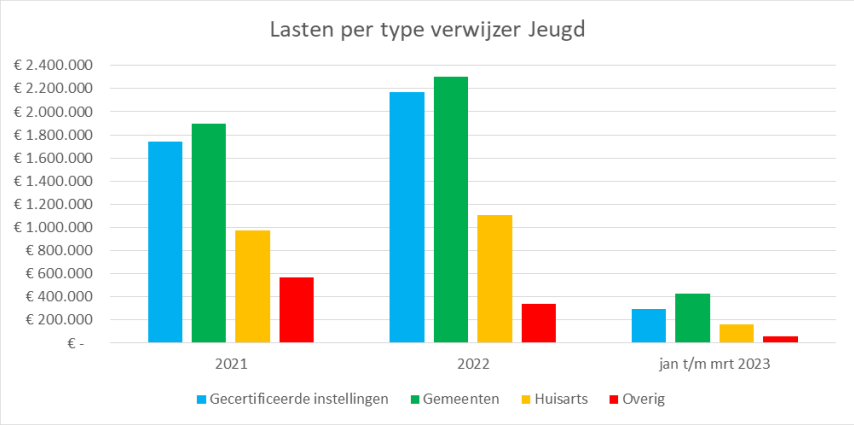
Grafiek 9: Lasten berichtenverkeer per productcategorie Jeugd

2.2.2 Lasten per type verwijzer

In grafiek 10 zijn uitsluitend de lasten Jeugd opgenomen die gedeclareerd zijn door zorgaanbieders via het berichtenverkeer. Deze lasten zijn uitgesplitst naar verschillende type verwijzers.

Grafiek 10: Laten per type verwijzer Jeugd

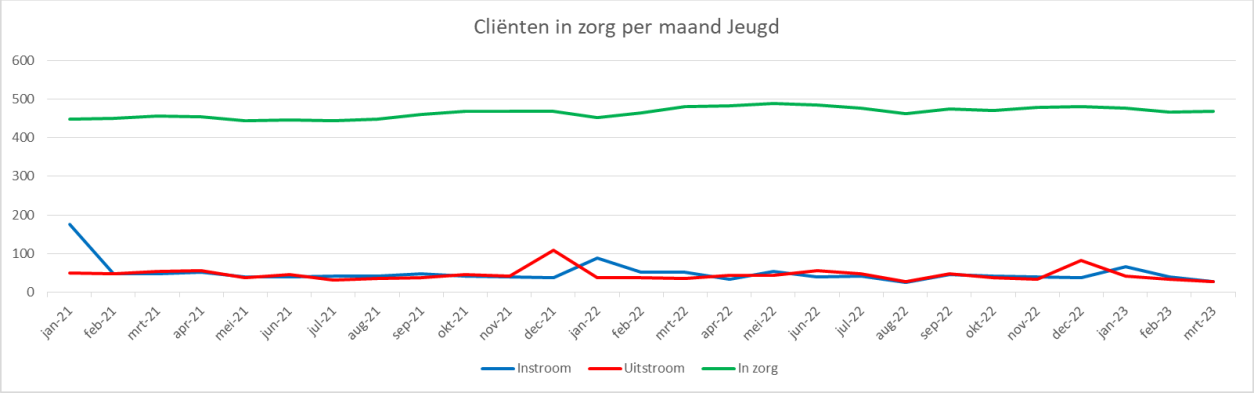

2.3 Cliëntenaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom)

2.3.1 Aantal cliënten in zorg per maand

In grafiek 11 is het aantal cliënten in zorg vanaf januari 2021 tot en met maart 2023 per maand weergegeven. De instroom (*blauwe lijn*) en de uitstroom (*rode lijn*) zijn afgezet tegen het aantal cliënten dat in die maand in zorg zit (*groene lijn*). We zien dat pieken in instroom en uitstroom respectievelijk aan het begin en aan het eind van het jaar zitten. Dit heeft hoofdzakelijk administratieve redenen.

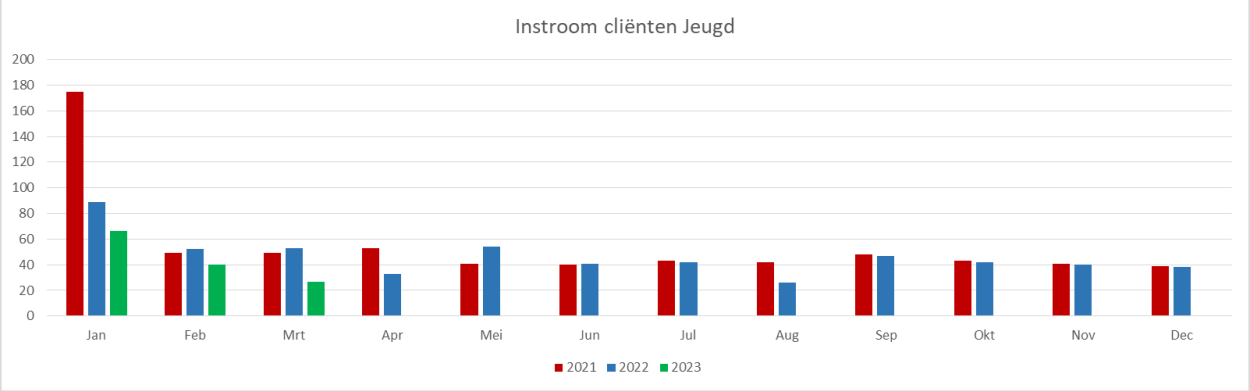
Grafiek 11: cliënten in zorg per maand Jeugd

2.3.2 Instroom cliënten

Grafiek 12 geeft de instroom van het aantal cliënten per maand weer vanaf januari 2021 tot en met maart 2023. We zien elk jaar een piek in de instroom in januari, zoals ook in grafiek 11 is te zien. De piek in januari 2022 en 2023 is wel minder hoog dan in 2021.

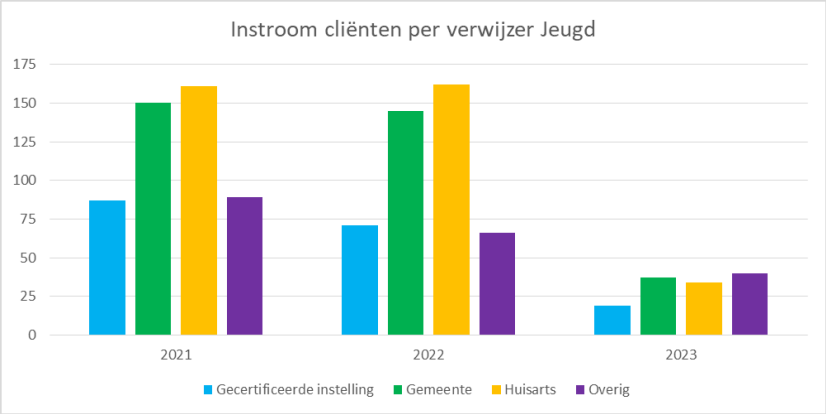
Grafiek 12: Instroom cliënten Jeugd

2.3.3 Instroom cliënten per verwijzer

In grafiek 13 wordt de instroom van het aantal cliënten weergegeven per type verwijzer voor de jaren 2021 tot en met maart 2023.

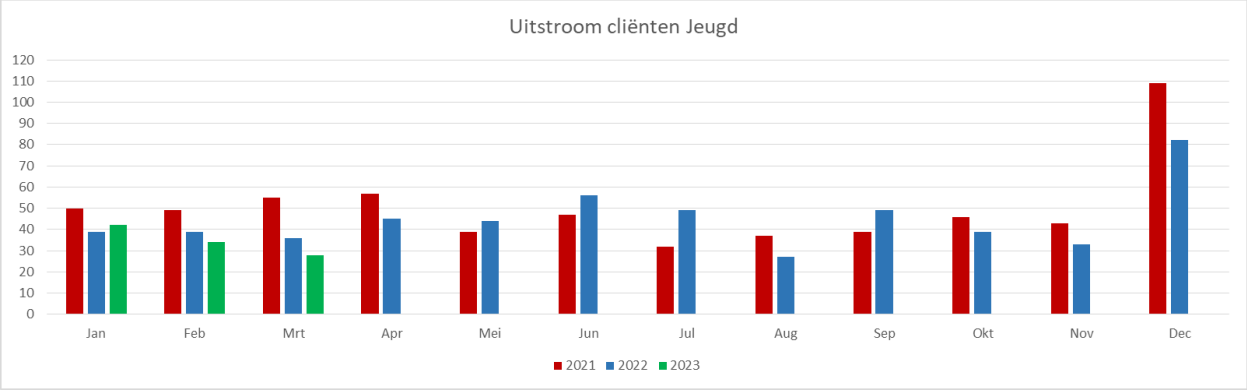
Grafiek 13: Instroom clienten per verwijzer Jeugd

2.3.4 Uitstroom cliënten

Grafiek 14 geeft de uitstroom van het aantal cliënten per maand weer vanaf januari 2021 tot en met maart 2023. We zien elk jaar een piek in de uitstroom in december, zoals ook in grafiek 11 is te zien. De piek in december 2022 is wel minder hoog dan in 2021.

Grafiek 14: Uitstroom cliënten Jeugd

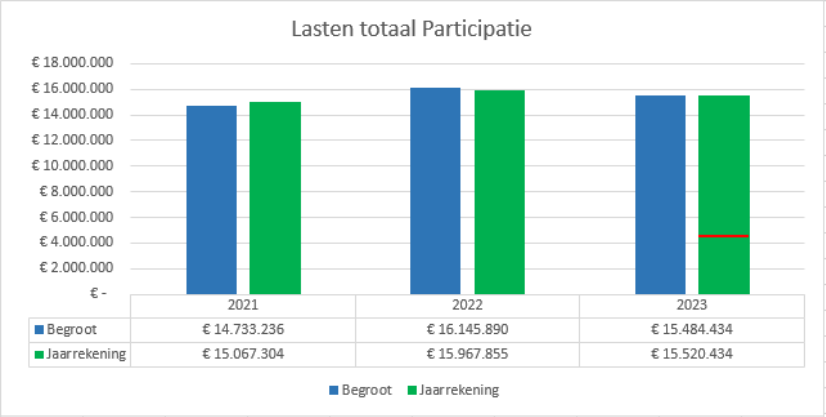

Participatie

3.1 Financiën

In grafiek 15 worden de totale lasten Participatie uit de jaarrekening afgezet tegen de definitieve begroting van het desbetreffende jaar. De begroting 2023 is exclusief wijzigingen in de voorjaarsnota. De totale lasten voor 2023 zijn gebaseerd op een prognose en niet op de jaarrekening.

Grafiek 15: Lasten totaal Participatie

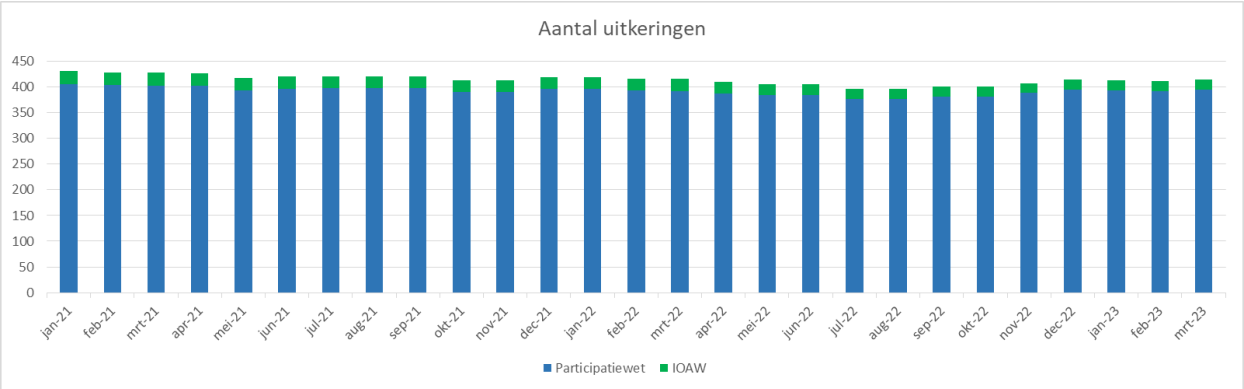
Op het moment van het opstellen van de monitor is er tot en met maart € 4.439.769 aan lasten geboekt (zie rode lijn 2023). Op basis van de huidige inzichten verwachten we voor heel 2023 ongeveer € 15.520.000 aan lasten. Op arbeidsparticipatie wordt een nadeel verwacht van € 36.000 in verband met de indexatie van de tarieven voor verschillende re-integratietrajecten en producten.

3.2 Inkomen

3.2.1 Aantal uitkeringen

In grafiek 16 is het aantal lopende uitkeringen per maand weergegeven vanaf januari 2021 tot en met maart 2023.

Grafiek 16: Aantal uitkeringen

3.2.2 Demografische kenmerken

In tabel 2 staat de onderverdeling van het geslacht van de inwoners die een uitkering ontvangen (IOAW en PW).

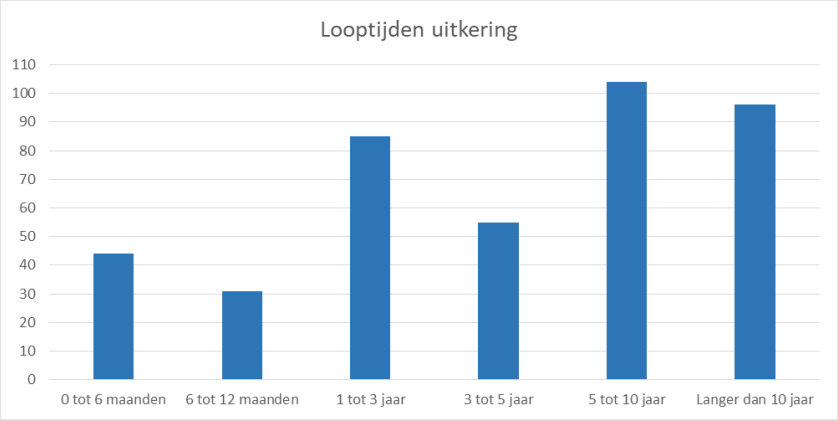
Tabel 2: Verdeling geslacht

	mrt-22		jul-22		mrt-23	
	IOAW	Participatie	IOAW	Participatie	IOAW	Participatie
Man	< 10	161	< 10	160	10	163
Vrouw	15	231	10	217	10	232

3.2.3 Looptijd uitkeringen

In grafiek 17 is de actuele looptijd van de uitkeringen op 1 april 2023 weergegeven.

Grafiek 17: Looptijden uitkering

3.2.4 Bijzondere bijstand

In tabel 3 is bijzondere bijstand, dat rechtstreeks is uitgekeerd aan inwoners, uitgesplitst naar verschillende categorieën. Categorieën waar minder dan € 5.000 is uitbetaald zijn samengevoegd onder de categorie Overig. U kunt hierbij onder andere denken aan medische kosten, reiskosten of studietoeslag.

Tabel 3: Verdeling lasten bijzondere bijstand

Categorie	2021	2022	2023 (t/m 31 maart)
Aanvullende bijstand jonger dan 21	€ 9.582	€ 11.433	€ 4.898
Bewindvoering	€ 302.256	€ 295.224	€ 130.786
Eenmalig levensonderhoud	€ 9.842	€ 9.468	€ 12.925
Eenmalige kosten		€ 864	€ 5.536
Energietoeslag		€ 1.867.100	€ 48.100
Kinderopvang	€ 15.001	€ 9.419	€ 9.020
Kosten inrichting/huisraad	€ 56.438	€ 42.705	€ 31.234
Maaltijdvoorziening	€ 2.722	€ 6.153	€ 591
Overbruggingsuitkering	€ 3.751	€ 6.922	€ 3.235
Overig	€ 20.868	€ 14.618	€ 10.391
Overige kosten vermindering bijstand	€ 5.478	€ 6.369	€ 4.162
Rechtsbijstand	€ 13.712	€ 8.894	€ 6.171
Verhuiskosten	€ 803	€ 5.000	
Woonkosten tot huurgrens	€ 9.313	€ 9.542	€ 3.739
Eindtotaal	**€ 449.766**	**€ 2.293.712**	**€ 270.788**

3.3 Baanafspraak banen (BAB)

De data uit tabel 4 is afkomstig uit de applicatie Sonar. Sonar is een applicatie van het UWV voor het registreren van de baanafspraak banen. De totale hoeveelheid baanafspraak banen in de gemeente worden uitgesplitst naar of de indicering valt onder de gemeente of het UWV. Daarnaast wordt er weergegeven of persoon wel of niet is ingedeeld in een klantprofiel (KP).

Tabel 4: Aantal BAB

	Gemeente			UWV			Totaal
	KP JA	KP NEE	Totaal Gemeente	KP JA	KP NEE	Totaal UWV	
Aantal BAB	66	57	123	162	32	194	317

Sociale basis

4.1 Vrijwilligers

Vanaf het nieuwe jaar is een stijging merkbaar op onze website van zowel organisaties die vacatures plaatsen als inwoners die naar vrijwilligerswerk zoeken. Er is een stijgende lijn te ontdekken in de gesprekken die worden gevoerd en de contacten die er onderling plaatsvinden. Ook vlechtwerkers en consulenten participatie weten ons steeds beter te vinden. Er is ook een toename in contacten met organisaties die ons weten te vinden t.a.v. vacatures.

	Aantal
Aantal bemiddelde vrijwilligers via de gemeente inzet ((Hierin meegenomen de matches in het kader van de burgerschapsstage en bemiddeling voortgekomen uit individuele gesprekken met inwoners (via vlechtwerkers en activeringscoaches)	38
Aantal nog wachtende vrijwilligers/kaartenbakvrijwilligers*	43
Aantal bezoekers website Vrijwilligerspunt Weststellingwerf	2484
Vragen/Praktische hulpvragen bij Vrijwilligerspunt	<10

* Betreft geregistreerde inwoners waarvan een deel actief zijn en een deel passief zijn

Stand van zaken:

- ✓ De datum voor het netwerkcafé en locatie is vastgesteld, het thema is bepaald en een spreker is uitgenodigd.
- ✓ Het 1e overleg met het Lindecollege heeft plaatsgevonden over de vrijwilligersmarkt die dit jaar op zaterdag 7 oktober 2023 zal worden gehouden.
- ✓ We hebben meegedaan in de organisatie van NL-doet in Weststellingwerf.
- ✓ Er is meegedacht met de werkgroep Oekraïners en taalvrijwilligers.

4.2 Mantelzorg

Het aantal ondersteuningsvragen over mantelzorg aan vlechtwerkers is door de hoeveelheid vragen en de diverse kanalen vanuit waar de vragen ons bereiken lastig te monitoren. Vragen lopen uiteen van ondersteuningsvragen van mantelzorgers, netwerkpartners en vlechtwerkers tot praktische vragen over bijvoorbeeld de diensten van MeiJo (voorheen PluZ).

In november 2022 heeft de dag van de mantelzorg plaats gevonden. Voor de mantelzorgers van 18 jaar en ouder is er een theatervoorstelling met aansluitend stamppot buffet georganiseerd. Totaal 75 deelnemers. Voor de jonge mantelzorgers een middag met lasergame, glow in the dark minigolf en aansluitend patat eten. Totaal 12 deelnemers.

In het voorjaar van 2023 zijn 2 bijeenkomsten “Bakkie Mantelzorg” georganiseerd in Wolvega i.s.m. Bestemming Wolvega. Hier kwamen in totaal 23 mantelzorgers op af.

Meest relevante netwerkoverleggen voor mantelzorg zijn:

- Overleg huisarts en thuiszorg
- Overleg case-managers dementie
- Contacten met verschillende organisaties en instanties (beweegteam, OSW, Dorpskamer)
- Provinciaal overleg mantelzorg (ook voor jonge mantelzorgers)

	Aantal
Aantal geregistreerde mantelzorgers	174
Aantal uitschrijvingen door overlijden	<10
Aantal jonge mantelzorgers	15
Aantal ondersteuningsvragen mantelzorg aan vlechtwerkers	Zie toelichting

4.3 Jeugd en jongerenwerk

De jongerenwerkers van de gemeente hebben voortdurend contact met de jongeren in de gemeente. Afgelopen periode heeft het jongerenwerk 18 locaties bezocht waar jongeren verblijven. Op de meeste locaties gaat het gewoon goed met de jeugd. Ze treffen elkaar om even te kletsen of een balletje te trappen. Naast het contact leggen en onderhouden, signaleert het jongerenwerk behoeftes op van de jongeren. Dit kan zijn met betrekking tot vrijetijdsbesteding, zodat jongerenwerk samen met jongeren activiteiten kunnen ontplooien. Maar ook een laagdrempelige voorziening waar jongeren voor een gesprek terecht kunnen.

Daarnaast is het jongerenwerk ook te vinden in de basis- en vo-scholen, (sport)verenigingen, Jongerencentrum To-B, vrijwilligersorganisaties (zoals PURE en ’t Honk), op sociale media enz

In de periode september 2022 – april 2023 is op 4 van deze (straat) locaties lichte tot matige overlast geconstateerd. Voor deze locaties is extra aandacht en/of worden afspraken gemaakt binnen het JOS (Jongeren Op Straat) overleg.

Het jongerenwerk werkt nauw samen met diverse afdelingen binnen de gemeente, maar ook met ketenpartners extern. Dit betreft thema’s als zwerfafval, wat te regelen als je 18 jaar wordt, overlast, leefbaarheid in dorp/wijk, vrijetijdsbesteding enz.

	Aantal
Aantal meldingen overlast waarbij jeugd en jongerenwerk betrokken is	4
Aantal jongeren/aantal groepen op straat*	18 locaties zijn er afgelopen kwartaal actief bezocht
Aantal jongeren laten participeren in hun eigen leefomgeving**	400

* Een groep bestaat uit 5-20 personen. De leeftijdscategorie van de deelnemers van de groepen ligt tussen de 5-28 jaar.

** Voorbeelden: Naschools aanbod VO scholen, Keuzevak Terra, Meidenwerk Noordwolde & Wolvega, Hanggroep bank, Samenwerking activeringscoaches-jobcoaches-preventiespeciliast schulden-jongerenwerk: jongeren 18-27 jaar, Groep 7/8 Vensterschool in To-B, Inzet BAAS dorpsschool, Jeugdnetwerk, Talentplek Noordwolde, La Forsa, Ambulant jongerenwerk

4.4 Samenlevingsopbouw

We hebben een sociale kaart opgesteld die gebruikt kan worden. Deze sociale kaart is inmiddel op de website van de gemeente geplaatst zodat deze ook voor samenwerkingspartners en inwoners beschikbaar is. https://www.weststellingwerf.nl/sociale-kaart-weststellingwerf

Stand van zaken:

- ✓ Uitvoering armoedebeleid met onderdeel menstruatiearmoede.
- ✓ Met de lopende opbouwwerktaken is opnieuw kennisgemaakt en er is gezorgd voor een soepele doorgang (buurthap / sprookjespad / kledingbank).
- ✓ 3 buurtbakkies uitgevoerd in Noordwolde (totaal 60 bezoekers). Ketenpartners zien meer het belang van een buurtbakkie en willen dit structureel en voortzetten na beëindigen van het project bestemming Noordwolde. 1 van de straten is een “lief en leed” straat geworden naar aanleiding van Buurtbakkie.
- ✓ Bewonersinitiatief rondom een kunstwerk is ondersteund.
- ✓ Ondersteuning bij aanvraag subsidies voor buurtauto.
- ✓ In het najaar 2022 de laatste werkzaamheden voor de verhuizing van de Oekraïense vluchtelingen van de Steense naar de Stellingweg en de Heerenveenseweg.
- ✓ Start participatietraject bewoners en jongeren Zuiderpark t.b.v. renovatie van het park. Aantal betrokken bewoners 12 en 30 jongeren
- ✓ Ondersteuning inloophuis Breuningslaan. Na een lang traject is het gelukt te starten met een nieuw bestuur van 3 personen voor het inloophuis. Het is een bestuur zonder ervaring die veel ondersteuning nodig zal hebben om het inloophuis weer van waarde te laten zijn voor de Breuningslaan.
- ✓ Ondersteuning bij aanvraag subsidie voor de kledingbank.
- ✓ Voorbereiding Straatschouw Breuningslaan: uitvoering 2e kwartaal.
- ✓ Buurtbakkies Wolvega; 5 buurtbakkies i.k.v. bestemming Wolvega, bereik 60 bewoners.
- ✓ Papierwinkel Noordwolde versterkt met de komst van een nieuwe vrijwilliger. Verkenning met de bibliotheek over het IDO punt en de rol van de papierwinkel hierin.
- ✓ Ondersteuning bewonersinitiatief tot het realiseren van een repair café.
- ✓ Ondersteuning / oriëntatie met bewoners, dorpsschool, kerken voor het ontwikkelen van een vreedzame wijk.
- ✓ Bestemming Wolvega, inzet per week ongeveer 15 uur. Resultaat 2200 bewoners in Wolvega bereikt.

4.5 Ouderen

Om het ouderenwerk vorm te geven vanuit de samenleving wordt er een ouderentafel opgezet waar formele en informele organisaties samen voorkomende vragen en behoeften van ouderen verkennen en indien nodig eigenaarschap nemen. Opbouwwerk en ouderenwerk faciliteren deze ouderentafel.

We bereiken ouderen steeds beter door hen, nu het weer kan, op te zoeken in hun eigen leefomgeving. Deze gesprekken worden ingebracht bij de ouderentafel. Daarnaast worden voorliggende voorzieningen

zoals stoelgym en de dorpskamers uitgebreid en doorontwikkeld. Naar aanleiding van de evaluatie van de digitale huiskamer is besloten om met dit initiatief te stoppen.

Met Powerful Ageing houden we onze oudere inwoners langer fysiek zelfredzaam en krachtig.

Met een netwerkcoach wordt het netwerk van ouderen uitgebreid waardoor ze minder een beroep op professionele ondersteuning hoeven te doen.